

גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי (810)

המחלקה לגאוגרפיה
המכון ללימודים עירוניים ואזוריים
הפקולטה למדעי החברה
תש"פ 2020 / 2019

פרופ' גלעד רוזן

ראש התכנית ומנהל המכון
ללימודים עירוניים :

gillad.rosen@mail.huji.ac.il

טל. 02-5883344

geography@savion.huji.ac.il

טל' 02-5881292 / 02-5883017

אתר המחלקה : <http://geography.huji.ac.il>

מזכירות המחלקה
לגאוגרפיה :

דורית ברק

רכזת המכון ללימודים
עירוניים ואזוריים :

doritb@savion.huji.ac.il

טל. 02-5883367

אתר המכון : <http://urbanstudies.huji.ac.il>

מורי התכנית :

גבי ליאת אבוחצירא
אדרי סופיה אלדור
פרופ' רוני אלנבלום (שבתון סמסטר א'
גבי רותי אמיק
גבי צביה אפרתי
ד"ר איל אשבל
מר עדי בן-נון
ד"ר שרית בן שמחון-פלג
ד"ר ענאיה בנא גיריס
ד"ר גיל גורדון
גבי חני דודי
אדרי יואב וינברג
מר הן חקלאי
אדרי ירון טוראל
ד"ר גלית כהן-בלנקשטיין
פרופ' נעם לוין
מר גדעון לרמן
גבי רונית מזר
ד"ר מיכל ליכטר
אדרי הילה לוטן
אדרי עופר מנור
ד"ר אמילי סילברמן
אדרי צופיה סנטו
ד"ר חיים פיאלקוף
פרופ' ערן פייטלסון (שבתון)
פרופ' איתי פישהנדלר
פרופ' דני פלזנשטיין
ד"ר גי' קפלן
פרופ' סיגל קפלן
ד"ר גדי רובין
פרופ' גלעד רוזן
אדרי יערה רוזנר-מנור
פרופ' ערן רוזין (שבתון סמסטר א'
פרופ' נעם שובל

המחלקה לגאוגרפיה והמכון ללימודים עירוניים ואזוריים מציעים תכנית משותפת לתואר מוסמך "גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי". התכנית מעניקה השכלה מקיפה בתחום התכנון העירוני והאזורי. חבילת הקורסים של המכון ללימודים עירוניים ואזוריים מתמקדת בלימודי הליבה של התכנון העירוני והאזורי (כגון דיני תכנון ובנייה, תיאוריות בתכנון, תכנון – הלכה ומעשה), בלימודים בעלי גוון פרופסיונאלי (אולפנים בתכנון, נדל"ן, פרוגרמות, עיצוב עירוני, קליניקה אורבאנית) ובמגוון לימודים עירוניים אינטר-דיסציפלינאריים. לימודי גאוגרפיה כוללים את המטען העיוני בגאוגרפיה עירונית ובתחומים רלוונטיים אחרים, וכלים מתודולוגיים (מערכות מידע גאוגרפיות, שיטות איתור מתקדמות, חישה מרחוק, שיטות מחקר וסטטיסטיקה). התואר מכשיר את מוסמכיו לעבודה כמתכננים עירוניים ואזוריים ובתחומים אחרים של מדיניות עירונית, ולמחקר בתחום הלימודים העירוניים והאזוריים והגאוגרפיה העירונית.

התלמידים שאינם בוגרי גאוגרפיה באוניברסיטה העברית מחויבים בלימודי ההשלמה הבאים, אם לא למדו אותם קודם לכן: מבוא לסטטיסטיקה, גאואינפורמטיקה ב' וגאוגרפיה של פעילות כלכלית.

ההוראה נשענת על אנשי סגל אקדמי של האוניברסיטה העברית ועל בכירים מעולם התכנון – מהמגזר הציבורי / הממשלתי בהווה ובעבר או יועצים פרטיים, עם דגש על ותיקים ובעלי ניסיון רב-שנים.

מסלולי הלימוד ותנאי הקבלה

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים:

א. מסלול מחקרי: מיועד להעמיק ולהרחיב את ידיעות התלמידים, כדי לפתח את כושרם המחקרי, לביצוע עבודה מחקרית מורחבת. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול זה לאחר שאחד המורים הקבועים במחלקה הביע את הסכמתו בכתב להדרכתו בכתיבת התיזה.

תנאי קבלה: ציון ממוצע של 85 לפחות בלימודי הבוגר.
תלמיד המתקבל בשנה א' למסלול הלא מחקרי יוכל לעבור למסלול המחקרי אם השיג ממוצע של 85 לפחות ב- 20 נ"ז בלימודי המוסמך.

סה"כ נ"ז לתואר מסלול א': $40 \text{ נ"ז} + 4 \text{ נ"ז}$ (כתיבת עבודה סמינריונית) = $44 \text{ נ"ז} +$ עבודת גמר.

ב. מסלול לא מחקרי: ירחיב ויעמיק את הידע בתחום הגאוגרפיה והתכנון העירוני והאזורי הן בכיוון המקצועי והן בכיוון העיוני. במסלול זה אין עבודה מחקרית מורחבת ומספר הקורסים רב יותר.

תנאי קבלה: ציון ממוצע של 82 לפחות בלימודי הבוגר.

סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב': $44 \text{ נ"ז} + 8 \text{ נ"ז}$ (כתיבת שתי עבודות סמינריוניות) = 52 נ"ז .

מבנה התואר

קורסי השלמה (לא לה שלא למדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת):

גאואינפורמטיקה ב'	3 נ"ז
גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5 נ"ז
השלמה בסטטיסטיקה	2 נ"ז (משתנה בהתאם לקורס הספציפי)
סה"כ	0 עד 8.5 נ"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2 נ"ז
שיטות מחקר למוסמך	2 נ"ז
סטטיסטיקה למוסמך	3 נ"ז
קורס מתקדם בתחום הממ"ג	2-3 נ"ז
סה"כ	9-10 נ"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש לבחור לפחות שלושה קורסים)

עיר וחברה	2 נ"ז
סוגיות במדיניות תחבורה	2 נ"ז
תכנון מטרופוליני	2 נ"ז
תכנון תחבורה ומודלים	2 נ"ז
שינויי אקלים וחברה: השלכות, פגיעות והסתגלות	2 נ"ז
סה"כ	6 נ"ז

לימודי חובה – תכנון

תיאוריות בתכנון	2 נ"ז
מבוא לדיני תכנון ובניה	2 נ"ז
סמינר מכוני	1 נ"ז
סה"כ	5 נ"ז

חובת בחירה בתכנון עירוני (יש לבחור לפחות קורס אחד)

תכנון - הלכה ומעשה	2 נ"ז
מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2 נ"ז
סה"כ	2 נ"ז

חובת בחירה - שני אולפנים בתכנון

סה"כ	4-6 נ"ז
------	---------

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי (להשלמת 19 נ"ז במסגרת המכון)

סה"כ	6-8 נ"ז
------	---------

קורסי בחירה בגאוגרפיה להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

סה"כ	3-4 נ"ז במסלול א' 7-8 נ"ז במסלול ב'
------	--

כתיבת עבודות סמינריוניות במסגרת שו"ס או סמינר

עבודה סמינריונית אחת במסלול א'	4 נ"ז
שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב'	8 נ"ז

מסלול א' בלבד

עבודת גמר

הרכב הציון למוסמך במסלול המחקרי:

ממוצע ציוני קורסים	65%
עבודת גמר	35%

הרכב הציון למוסמך במסלול הלא מחקרי :

ממוצע ציוני קורסים 100%

**מגמה בתכנון תחבורה
(בשיתוף תכנית אב לתחבורה ירושלים ומשרד התחבורה)**

לתכנון תחבורה מקום מרכזי בעולם התכנון העירוני וקיים צורך רב במתכנני תחבורה בעלי כישורים מתאימים. המגמה בתכנון תחבורה, בשילוב עם תואר המוסמך בגאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי, נועדה להכשיר לעיסוק מחקרי ויישומי בתחום, וכוללת קורס ליבה בתכנון תחבורה ומודלים, קורסי חובת בחירה בכלכלת תחבורה, הנדסת תחבורה וממ"ג בתכנון תחבורה, וקורסי בחירה.

המגמה תירשם בתעודת המוסמך : "גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי במגמת תכנון תחבורה"

תנאי הקבלה למגמה הינם תנאי הקבלה לתואר "גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי".

מבנה המגמה : 12 נ"ז + עבודת סמינר בתחום התחבורה (4 נ"ז) או עבודת גמר בתחום (כולה במסגרת הנ"ז הנדרשים בגאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי).

לימודי חובה –	
2 נ"ז	תכנון תחבורה ומודלים
2 נ"ז	סה"כ
לימודי חובת בחירה (יש לבחור שני קורסים)	
2 נ"ז	מבוא לכלכלת תחבורה
2 נ"ז	מבוא להנדסת תחבורה
2 נ"ז	ממ"ג בתכנון תחבורה
4 נ"ז	סה"כ
קורסי בחירה להשלמה ל- 12 נ"ז	
2 נ"ז	מערכות תחבורה חכמות
2 נ"ז	תכנון תחבורה ציבורית- מהלכה למעשה
2 נ"ז	סוגיות במדיניות תחבורה
6 נ"ז	סה"כ
כתיבת עבודת סמינר במסגרת מגמת תחבורה	
4 נ"ז	סה"כ

רשימת הקורסים בתכנית המוסמך ב"גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי":

קורסי השלמה

(לאלה שלא למדו אותם או קורסים דומים במהלך לימודי התואר הראשון או במסגרת אחרת):

40942	גאואינפורמטיקה ב'	3	ני"ז
40104	גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5	ני"ז
40115	מבוא לסטטיסטיקה לגאוגרפים א' (משתנה בהתאם לקורס הספציפי שייקח התלמיד)	3	ני"ז
סה"כ		עד 9.5	ני"ז

לימודי חובה – גאוגרפיה

40732	סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2	ני"ז
40903	שיטות מחקר למ"א	2	ני"ז
40801	סטטיסטיקה למוסמך לתלמידי גאוגרפיה	3	ני"ז
סה"כ		7	ני"ז

קורס מתקדם בתחום הממ"ג (יש לבחור קורס אחד)

40220	שימושי GIS לקבלת החלטות בשמירת טבע	3.5	ני"ז
40710	מבוא למדע נתונים גאו-מרחבי	3	ני"ז
40834	סדנא בממ"ג ראסטרי	3	ני"ז
49827	ממ"ג בתכנון תחבורה	2	ני"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	ני"ז
49800	GIS בשירות התכנון	2	ני"ז
40891	מיפוי דינמי וויזואליזציה של מידע מרחבי	2	ני"ז
40892	ניתוח רשתות בדגש על היבטים מרחביים	2	ני"ז
40123	סימולציה עירונית	3	ני"ז
סה"כ		2-3	ני"ז

חובת בחירה גאוגרפיה – לימודי ליבה עיוניים בתכנון וסביבה (יש ללמוד שלושה קורסים מבין הבאים. ניתן ללמוד קורסים נוספים כחלק מלימודי הבחירה

40650	עיר וחברה	2	ני"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2.5	ני"ז
40944	תכנון תחבורה ומודלים	2	ני"ז
40959	שינויי אקלים וחברה: השלכות פגיעות והסתגלות	2	ני"ז
40709	סוגיות במדיניות תחבורה	2	ני"ז
סה"כ		6	ני"ז

לימודי חובה – תכנון עירוני ואזורי

49841	תאוריות התכנון	2	ני"ז
49807	מבוא לדיני תכנון ובניה	2	ני"ז
49854	סמינר מכוני	1	ני"ז
סה"כ		5	ני"ז

חובת בחירה: יש לבחור אחד משני הקורסים הבאים (קורס עודף יכול להחשב כקורס בחירה)

49812	תכנון - הלכה ומעשה	2	ני"ז
-------	--------------------	---	------

49804	מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2	נ"ז
		2	נ"ז
סה"כ			
חובת בחירה – לבחירה שניים מחמישה האולפנים (סדנאות) הבאים :			
40811	אולפן בתכנון ומדיניות עירונית אסטרטגית	4	נ"ז
49822	אולפן בעריכת הנחיות מרחביות לישוב מוגדר	2	נ"ז
49883	אולפן בתכנון ועיצוב אזורי מגורים חדשים	2	נ"ז
49823	אולפן בתכנון יזמי ומדיניות ציבורית	4	נ"ז
49897	אולפן בתכנון ארצי	2	נ"ז
40911	אולפן מרחב ציבורי רב גילאי	2	נ"ז

סה"כ

4-6 נ"ז

קורסי בחירה בתכנון עירוני ואזורי
(להשלמת 19 נ"ז במסגרת המכון ללימודים עירוניים ואזוריים)

40422	גישות למדיניות סביבתית במרחב	2	נ"ז
40650	עיר וחברה	2	נ"ז
40698	סיור לימודי ברומא	4	נ"ז
40750	סיור לברצלונה וקטלוניה	4	נ"ז
40704	מדיניות דיור והתחדשות עירונית	2	נ"ז
40709	סוגיות במדיניות תחבורה	2	נ"ז
40710	מבוא לביג דאטה	3	נ"ז
40769	קליניקה אורבנית – התמחות מעשית בתכנון חברתי	2	נ"ז
40858	צדק מרחבי ועירוניות	2	נ"ז
40860	אולפן בתכנון סביבתי	3	נ"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2	נ"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	נ"ז
49800	GIS בשירות התכנון	2	נ"ז
49801	יישומי AUTOCAD MAP 3D לתכנון עירוני	2	נ"ז
49816	מעמד השימור בזירת התכנון – היבטים מעשיים	2	נ"ז
49817	פרוגרמות ומדיניות קרקעית בישראל	2	נ"ז
49838	תכנון בישובים הערביים	2	נ"ז
49873	עקרונות בעיצוב עירוני	2	נ"ז
40124	היבטים חברתיים של ממי"ג : תיאוריה ופרקטיקה	2	נ"ז

קורסי בחירה בגאוגרפיה

להשלמת 40 נ"ז במסלול א' או 44 נ"ז במסלול ב' (לא כולל נ"ז עבור כתיבת עבודות סמינריוניות)

82892	קלימטולוגיה סינופטית של מזרח הים-התיכון וישראל	3	נ"ז
40358	תכנות ב-python	3	נ"ז
40421	הגיונות קאנטיאניים : על תיאור ותיאוריה בגאוגרפיה	2	נ"ז
40733	יסודות הסטטיסטיקה המרחבית	2	נ"ז
40825	המעבר לחברה דלת פחמן : שלושה ימי מחנה מחקר	2	נ"ז
40850	מדיניות סביבתית להלכה ולמעשה	2	נ"ז
40933	עולם משתנה (סמינר בלבד)	2	נ"ז
40980	סדנה וסמינר דוקטורנטים	2	נ"ז
40965	יישוב סכסוכים סביבתיים חוצי גבולות בעידן של תמורות גאופוליטיות	2	נ"ז
40991	יצירת אשכולות אזוריות של ידע וחדשנות	2	נ"ז
54336	ללמוד ללכת : הליכות בהקשרן התרבותי, ההיסטורי, והפוליטי	2	נ"ז
55799	רגולציה של משקי תשתית : חשמל ומים	2	נ"ז

40962	ממ"ג, שיתוף ציבור וסביבה	2	נ"ז
53603	הפוליטיקה של הטבע	2	נ"ז
40827	אנרגיה, קונפליקטים וקבלת החלטות	4	נ"ז

כתיבת עבודות סמינריוניות (במסגרת שו"ס או סמינר)

עבודה סמינריונית אחת במסלול א'
שתי עבודות סמינריוניות במסלול ב'

4 נ"ז

8 נ"ז

מסלול א' בלבד

עבודת גמר

40 נ"ז + 4 נ"ז (כתיבת סמינר) = 44 נ"ז
44 נ"ז + 8 נ"ז (כתיבת 2 סמינרים) = 52 נ"ז

סה"כ נ"ז לתואר מסלול א'
סה"כ נ"ז לתואר מסלול ב'

פירוט קורסים, כולל סילבוסים : <http://shnaton.huji.ac.il/index.php#>